ПОГОДЖЕНО
на засіданні
педагогічної ради закладу,
протокол № від .08.2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Гімназії «Сузір`я-19»
від .08.2025 року №

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ГМНАЗІЇ «СУЗІР`Я - 19»
Олександрійської міської ради
Кіровоградської області
на 2025/2026 навчальний рік

ВСТУП

Гімназія «Сузір'я-19» Олександрійської міської ради Кіровоградської області – заклад освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття базової середньої освіти відповідно до потреб громадян.

Організаційно-правова форма Гімназії: комунальна установа (заклад загальної середньої освіти). Гімназія провадить освітню діяльність відповідно до ліцензії. Тип закладу – Гімназія, що забезпечує здобуття дошкільної, початкової і базової середньої освіти.

Головною метою діяльності Гімназії є забезпечення, згідно з вимогами Державних стандартів, реалізації права громадян на здобуття базової середньої освіти.

Для забезпечення територіальної доступності здобуття дошкільної, початкової та базової середньої освіти Засновником за Гімназією закріплюється територія обслуговування у встановленому законодавством порядку.

Головними завданнями Гімназії є:

1) всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти протягом життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
2) організація освітнього та виховного процесу, що ґрунтується на цінностях та принципах, визначених Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та «Про повну загальну середню освіту»;
3) створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу;
4) виявлення та розвиток індивідуальних здібностей здобувачів освіти, досягнення ними результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, необхідних для подальшого здобуття освіти;
5) забезпечення соціального захисту здобувачів освіти, сприяння встановленню рівного доступу до повноцінної освіти різних категорій дітей, відповідно до їх індивідуальних нахилів, потреб, інтересів;
6) реалізація права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття базової середньої освіти та створення передумов для їхньої соціальної адаптації, подальшої інтеграції в суспільство;
7) профілактика бездоглядності та правопорушень, виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих.

1.8. Основними напрямами діяльності Гімназії є:

1) сприяння задоволенню освітніх, соціально-психологічних та культурно-просвітницьких потреб педагогів, здобувачів освіти і громадськості у професійному та особистісному зростанні з використанням інноваційних методик навчання, з урахуванням компетентностей, необхідних для успішної самореалізації особистості;
2) організація та проведення наукових досліджень, освітніх проєктів, навчальних курсів, консультацій, тренінгів, семінарів, конференцій, форумів, ярмарок та інших заходів освітнього характеру, пов'язаних з розвитком професійної діяльності та спрямованих на розвиток демократичного громадянського суспільства;
3) ініціювання співпраці із закладами освіти, науково-освітніми закладами, місцевим органом управління освітою та закладами післядипломної освіти, закладами вищої освіти, органами державної влади та самоврядування щодо розробки та реалізації освітніх та соціально-економічних програм;
4) розвиток партнерських відносин та поглиблення співробітництва між українськими й іноземними соціальними, культурними, просвітницькими організаціями тощо;
5) виховання у здобувачів освіти поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

Основним видом діяльності є освітня, яка ґрунтується на засадах та принципах, визначених Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та «Про повну загальну середню освіту», а саме:

- людиноцентризм;
- верховенство права;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;

- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища; забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування; науковий характер освіти;
- різноманітність освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- інтеграція з ринком праці;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- фінансова, академічна, кадрова та організаційна автономія Гімназії у межах, визначених законом;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії; формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля; невтручання політичних партій в освітній процес;
- невтручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених цими Законами);
- різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань;
- державно-громадське управління;
- державно-громадське партнерство;
- державно-приватне партнерство;
- сприяння навчанню впродовж життя; інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір;
- нетерпимість до проявів корупції та хабарництва;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою; рівні можливості для всіх.

Освіта в Гімназії здобувається за очною (денною) формою. Також може здобуватися за дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою) формами чи формою педагогічного патронажу.

У Гімназії право на здобуття базової середньої освіти гарантується незалежно від віку, статі, раси, кольору шкіри, стану здоров'я, інвалідності, особливих освітніх потреб, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, місця проживання, мови спілкування, походження, сімейного, соціального та майнового стану, складних життєвих обставин, наявності судимості, а також інших обставин та ознак.

Мовою освітнього процесу в Гімназії є державна мова. Кожному здобувачу освіти Гімназії гарантується право на здобуття базової середньої освіти державною мовою, що забезпечується шляхом організації викладання всіх навчальних предметів (інтегрованих курсів) державною мовою, крім випадків, визначених Законом України «Про повну загальну середню освіту».

Режим роботи Гімназії встановлюється його адміністрацією відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти, Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти та інших нормативно-правових актів у галузі освіти.

Освітній процес у гімназії організовується за такими циклами:
1) освіта дітей раннього дошкільного віку (2-3 роки)
2) освіта дітей старшого дошкільного віку (4-6(7) років)
3) початкова освіта (1-4 роки навчання)

-перший цикл із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі та з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи)
- другий цикл базується на інтегровано-предметній основі (3-4 класи).
4) перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (5-6 роки навчання);
5) другий цикл базової середньої освіти – базове предметне навчання (7-9 роки навчання);

Гімназія використовує в освітній діяльності наскрізну освітню програму розроблену для дошкільної, початкової (першого та другого циклу), базової (першого та другого циклу) середньої освіти.

Освітній процес у Гімназії організовується в межах навчального року, що розпочинається Днем знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою Гімназії у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

Мережа класів Гімназії «Сузір`я-19»
на 2025 / 2026 навчальний рік

№ п\п	Клас	Кількість учнів	Площа класної кімнати	Площа на 1 учня	Примітки
1.	1-А	20	50,3м^2	2,8 м^2	Інклюзивний клас
2.	1-Б	20	52,3м^2	2,5 м^2	
3.	2-А	19	49,6м^2	2,5 м^2	Інклюзивний клас
4.	2-Б	20	48,4м^2	2,3м^2	
5.	3-А	18	49,2м^2	2,9м^2	Інклюзивний клас
6.	3-Б	16	55,7м^2	3,0м^2	
7.	4-А	21	50,2м^2	2,3м^2	Інклюзивний клас
8.	4-Б	19	55,0 м^2	3,0м^2	
9.	5-А	19	39,7м^2	2,2м^2	Інклюзивний клас
10.	5-Б	23	38,4м^2	2,1м^2	
11.	6-А	23	37,6м^2	1,6м^2	Інклюзивний клас
12.	6-Б	19	38,7м^2	1,9 м^2	
13.	7-А	21	34,6м^2	1,7м^2	
14.	7-Б	16	46,5м^2	2,9 м^2	
15.	7-В	20	46,4 м^2	2,4 м^2	Інклюзивний клас
16.	8-А	24	34,8м^2	1,5м^2	Інклюзивний клас
17.	8-Б	19	45,0м^2	2,3м^2	
18.	8-В	26	46,6 м^2	1,9м^2	
19.	9-А	22	45,0м^2	1,8 м^2	
20.	9-Б	22	48,8м^2	2,4м^2	
	20				

Всього класів: 20 Всього учнів : 407 Середня наповнюваність : 20 учнів

Д О В І Д К А
про організацію факультативних занять та курсів за вибором
у 2025/2026 навчальному році у Гімназії «Сузір`я-19»

№ п\п	Назва факультативу або курсу за вибором	Клас (профіль)	К-сть учнів	К-сть годин на тиждень	Вчитель
1.	Сходинки до інформатики	2-Б	20	2 год.	Онищенко М.Л.
1.	ХОУП	4-Б	21	1 год.	Скрипниченко Н.Ф..
2.	ХОУП	4-А	19	1 год	Запека О.В.
3.	Англійська мова	9-Б	22	1 год.	Сапожнікова Т.В.
3.	Математика (спецкурс)	9-А	22	2 год.	Луценко Я.В.
4.	Історичне краєзнавство	9-А	22	2 год.	Колісник Ю.В.

Д О В І Д К А
про поділ класів на групи при вивченні окремих предметів
в Гімназії «Сузір`я-19» у 2025/2026 навчальному році

№ п\п	Предмет	Клас (вказати профіль)	Кількість груп,в них учнів	
			І група	ІІ група
1.	Інформатика	2-А	9 чол.	10 чол.
		2-Б	10 чол.	10 чол.
		3-А	9 чол.	9 чол.
		3-Б	8 чол.	8 чол.
		4-А	10 чол.	11 чол.
		4-Б	10 чол.	9 чол.
		5-А	10 чол.	9 чол.
		5-Б	11 чол.	12 чол.
		6-А	11 чол.	12 чол.
		6-Б	10 чол.	9 чол.
		7-А	10 чол.	11 чол.
		7-В	10 чол.	10 чол.
		8-А	12 чол.	12 чол.
		8-Б	10 чол.	9 чол.
		8-В	13 чол.	13 чол.
		9-А	11 чол.	11 чол.
		9-Б	11 чол.	11 чол.

Д О В І Д К А
про організацію індивідуального навчання
в Гімназії «Сузір`я-19» у 2025/2026 навчальному році

№ п\п	Прізвище,імя, по батькові учня	Клас	К-сть годин
1.	Переляка Валерія Сергіївна	8-А	14 год.

Д О В І Д К А
про організацію інклюзивного навчання
в шкільному підрозділі Гімназії «Сузір`я-19»
у 2025/2026 навчальному році

№ п\п	Прізвище,імя, по батькові учня	Клас	Рівень підтримки	К-сть годин
1.	Сокур Платон Сергійович	1-А	4 рівень	6 год. (корекційно-розвиткові заняття)
2.	Гавеловська Крістіна Сергіївна	2-А	3 рівень	4 год. (корекційно-розвиткові заняття)
3.	Курський Микита Максимович	3-А	3 рівень	4 год. (корекційно-розвиткові заняття)
4.	Яковлєва Вероніка Іллівна	3-А	4 рівень	6 год. (корекційно-розвиткові заняття)
5.	Назарчук Ніка Олександрівна	4-А	4 рівень	6 год. (корекційно-розвиткові заняття)
6.	Шаповал Поліна Миколаївна	5-А	3 рівень	4 год. (корекційно-розвиткові заняття)
7.	Козлова Олеся Євгеніївна	6-А	3 рівень	4 год. (корекційно-розвиткові заняття)
8.	Кирильчук Ростислав Вадимович	7-В	3 рівень	4 год. (корекційно-розвиткові заняття)
9.	Смоляр Єгор Сергійович	8-А	4 рівень	6 год. (корекційно-розвиткові заняття)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ 1- 4-х КЛАСІВ
ГМНАЗІЇ «СУЗІР`Я -19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом О.Я. Савченко,
затвердженої
1-4 клас. Наказ Міністерства освіти і науки України
від 12.08.2022 року №743.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У 2024/2025 навчальному році освітній процес у 1–4-х класах спрямовано на реалізацію Державного стандарту початкової освіти з урахуванням досягнень та викликів за результатами впровадження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа». Пріоритетності набуває організаційне забезпечення таких напрямів освітньої діяльності: – організація освітнього процесу в умовах очної/дистанційної / змішаної форм навчання; – підвищення результатів навчання учнів 1-4 класів засобами компетентнісно орієнтованого навчання на засадах індивідуального й диференційованого підходів;

– посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції;

– посилення заходів безпеки життєдіяльності, зокрема просвіта щодо цивільного захисту;

– психологічний супровід освітнього процесу в умовах воєнного й післявоєнного часу.

Відповідно до пункту 1 статті 54 Закону України «Про освіту» щодо прав і обов'язків педагогічних працівників в організації освітнього процесу педагогічні працівники, які здійснюють освітню діяльність у початковій школі, реалізують право на академічну свободу, у тому числі свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, право на вільний вибір форм, методів і засобів навчання, освітніх методик і технологій, насамперед методик компетентнісного навчання відповідно до освітньої програми закладу освіти. Крім того, педагогічні працівники, які працюють у початковій школі, мають право на педагогічну ініціативу під час розроблення закладом освіти освітньої програми.

Освітня програма початкової школи Гімназії «Сузір`я -19» розроблена згідно із Законом України «Про освіту», на основі Державного стандарту та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко,затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму для 1-2 класів закладу розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб таінтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких

ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати своїдумки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях; способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі.

7)навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації,

8) цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя;

9) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

10) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної,мовленнєвої, творчої.*

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю,української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Змістове наповнення освітнього процесу відображається в календарно-тематичному плані з урахуванням усіх очікуваних результатів навчання, визначених освітньою програмою закладу загальної середньої освіти. Під час розроблення календарно-тематичного плану вчитель самостійно визначає послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність змісту в обраному підручнику та можливості учнів класу. Учитель самостійно визначає кількість годин на вивчення програмових тем. У межах навчальних годин відповідно до освітньої програми виділяється час на проведення навчально-пізнавальної практики, екскурсій. Вибір змісту і форм організації такої навчально-пізнавальної практики затверджується педагогічною радою закладу.

Організаційне забезпечення виконання календарно-тематичного плану учитель здійснює під час поурочного планування. Плани уроків/занять є робочими матеріалами вчителя. Їх форму (текст, таблиця, схема тощо), структуру (відповідно до обраної учителем класифікації типів уроків), спосіб фіксації (на папері, на цифровому пристрої) учитель обирає на власний розсуд. У плані уроку/заняття визначається тема й мета уроку; послідовність навчальних завдань та організаційні форми їх опрацювання; навчальні завдання для індивідуальної/групової/фронтальної роботи учнів тощо.

Характерними ознаками запланованого комплексу навчальних завдань мають бути: відповідність навчальних завдань можливостям учня виконати його; дидактична доцільність і дозованість навчальних завдань; взаємопов'язаність і поступове нарощування складності навчальних завдань тощо.

Під час планування організаційних форм роботи на уроці/занятті враховується, що в умовах компетентнісно орієнтованого навчання посилюється значущість роботи з формування навичок самоорганізації і самонавчання, уміння виокремлювати серед потоку інформації тієї, яка цікавить найбільше, яка потрібна для виконання певного навчального завдання тощо.

Однією із форм самоосвітньої діяльності учнів є самопідготовка у позаурочний час. Її зміст, характер, форми роботи вчитель скеровує через пропозицію дидактично доцільних навчальних завдань на вибір учнів. Здебільшого такі завдання спрямовані на розвиток пізнавального інтересу, творчих умінь. Також їх метою є самовдосконалення учнів з урахуванням результатів формувального оцінювання. Завдання для самопідготовки мають забезпечувати диференціацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей здобувачів освіти, їх пізнавальних інтересів та готовності самостійно виконувати те чи інше завдання. Під час вибору завдання для самопідготовки, при визначенні його обсягу, враховуються часові затрати дитини на виконання, сумарний час виконання завдань для самопідготовки із різних предметів у співвіднесенні з вимогами Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ 25.09.2020 № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 р. за № 1111/35394),

якими визначено, що «тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше ніж 1 година у 3 – 5 класах.

Учням 1 – 2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час» (пункт 6 розділу V). Водночас, за потреби, з урахуванням індивідуальних навчальних можливостей і потреб учням 2-х класів задаються індивідуальні завдання за вибором. При цьому, завдання мають бути дозованими, аргументовано значущими для дитини, з чіткою знайомою інструкцією, що передбачає відтворення/застосування відомих способів дій. Сумарні витрати часу на виконання завдань для самопідготовки учнями 2 класів не повинні перевищувати 45 хв на добу

Однією із форм створення психологічно комфортної атмосфери в класному колективі, актуалізації в учнів мотивації до навчальної діяльності є ранкові зустрічі. Під час ранкових зустрічей учителі знайомлять учнів з правилами дій в період надзвичайних ситуацій, у тому числі в період воєнного часу. Актуальними в цей час є теми особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної, мінної безпеки та основ цивільного захисту. Для опрацювання зазначених тем організовуються ситуаційно-рольові ігри, виконання практичних вправ (тренінги) на засвоєння алгоритмів дій під час небезпеки, у тому числі дій за сигналами оповіщення цивільного захисту. На ранкову зустріч відводиться перші 10 – 15 хвилин навчального дня, що враховано під час розроблення розкладу дзвінків для 1–4 класів. Решту часу навчального дня розподілено між уроками та перервами відповідно до кількості годин навчального плану, що є академічними годинами, та тривалості уроків, визначеної у Законі України «Про загальну середню освіту».

Робочий навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності і є обов`зковою для виконання , та варіативну складову. У закладі обрано окремі курси музичного та образотворчого мистецтва в початковій школі.

Так як заклад є опорним із упровадження європейських стандартів превентивної освіти та з метою підвищення мотивації до здорового способу життя в учнівському середовищі , передбачено по 1 годині з варіативної складової у 4-х класах на факультативний курс «Шкільна програма з профілактики вживання тютюну, алкоголю і наркотиків (ХОУП)».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класах -35 хв., 2-4 класах – 40 хвилин. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про повну загальну середню освіту". Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Річний навчальний план І ступеня Гімназії «Сузір`я-19»
з української мовою навчання на 2025/2026 навчальний рік в умовах 5-денного робочого тижня

Освітні галузі	1-А	2-А	3-А	3-Б	4-А
Мовно-літературна, у тому числі:	9	10	10	10	10
українська мова і література	7	7	7	7	7
іншомовна освіта (англійська мова)	2	3	3	3	3
Математична	4	4	5	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3	3	3	3

Технологічна	1	1	1	1	1
Інформатична	-	1	1	1	1
Мистецька (образотворче мистецтво - 1, музичне мистецтво - 1)	2	2	2	2	2
Фізкультурна*	3	3	3	3	3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять **ХОУП**					1
Загальнорічна кількість навчальних годин	770	840	875	910	910
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти	20	22	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи	22	24	25	25	26

Складено відповідно до Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (1-4 клас),розробленої під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженої Колегією Міністерства освіти і науки 22 лютого 2018 року, для 3-4 класів, затверджених наказом МОН від 08.10.2019 року № 1273.

Оцінювання здобувачів початкової освіти

У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюють формувальне і підсумкове оцінювання.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власнихможливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка

здійснюється лише зметою моніторингу якості освітньої діяльності закладу та якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-4 класів відбувається відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № *813* «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів у початкових класах має формувальний характер, здійснюється вербально, на суб'єктивних засадах, що передбачає активне залучення учнів до самоконтролю і самоооцінювання.

Здійснення формувального оцінювання орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Воно розпочинається з перших днів навчання в школі і триває постійно.

Орієнтирами для здійснення формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти і очікувані результати, зазначені в освітній програмі.

На підставі рішення педагогічної ради закладу результати оцінювання особистих надбань здобувачів освіти в 1-4 класах виражено вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учнів 1-2 класів – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою.

Підсумкове тематичне оцінювання здійснюється за результатами виконання діагностичних робіт, розроблених на основі компетентнісного підходу. Форми та засоби оцінювання, зміст завдань учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Результати підсумкового оцінювання вчитель визначає на основі власних педагогічних спостережень, результатів тематичного оцінювання, аналізу учнівських портфоліо і фіксує у класному журналі та свідоцтві досягнень, які заповнює в кінці навчального року.

Інформація про формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів є конфіденційною. Вона обговорюється лише під час індивідуальних зустрічей учителя з учнем та його батьками або консультацій з фахівцями, які беруть участь у розробленні індивідуальної траєкторії розвитку учня.

Облік результатів підсумкового оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учнів, фіксується вчителем у свідоцтві досягнень.

За підсумками навчального року в свідоцтві досягнень учителі фіксують розгорнуту інформацію про сформованість наскрізних умінь учнів (1-2 класи) та рівні (3-4 класи) результатів їх навчання.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ДЛЯ 1- 4-Х КЛАСІВ
ГІМНАЗІЇ «СУЗІР'Я -19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженого , затвердженої Наказом ДСЯО України від 09.06.2023 р.№01-10/130 «Про проведення експертизи програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України».
Науковий керівник проєкту: Гавриш І. В.
Автори: Гавриш І. В., Єресько О. В., Щербаков О. Ф., Доценко С. О., Семихат Н. В., Калиновська Г. О.
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

Освітня програма початкової школи (далі — Програма) науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (далі — Проєкт) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 24.07.2019 р. № 688), розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017—2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказів Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 р. № 1319 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 16.01.2017 р. № 67), від 13.07.2017 р. № 1021 «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах І ступеня», від 14.08.2017 р. № 1171 «Про завершення І етапу всеукраїнського експерименту за темою «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», від 08.10.2019 р. № 1272 «Про затвердження типових навчальних програм для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти» та від 08.10.2019 р. № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженого , затвердженої Наказом ДСЯО України від 09.06.2023 р.№01-10/130 «Про проведення експертизи програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України».

Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Програмою

Зарахування учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють.

Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті розпочинається, як правило, із шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, можуть навчатися в проєктних класах цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти в Проєкті з іншого віку (Закон України «Про освіту», стаття 12).

До здобуття другого (основного) циклу початкової освіти в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту на першому (адаптаційно-ігровому) циклі у 1–2-х класах Проєкту.

Перелік освітніх компонентів системи початкової освіти в Проєкті

Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті як перший рівень повної загальної середньої освіти, що відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує, зокрема, наступність із дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закон України «Про освіту», стаття 10).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в початковій школі Проєкту.

Цілями початкової освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Концептуальними засадами досягнення цілей початкової освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень:

Компетентнісна початкова освіта в Проєкті: *втілює* в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власноїдумки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми).

До ключових відносимо такі компетентності:

-вільне володіння державною мовою;

-здатність спілкуватисярідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;

-математичну компетентність;

-компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність;

-екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційнукомпетентність;

-навчання протягом життя;

-громадянські та соціальні компетентності;

-культурну компетентність;

- підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12);

Так, у Проєкті реалізується *системна модель формування в учнів ключових компетентностей*, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладу завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 1–4-х проєктних класів відбувається під час ранкових зустрічей, на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та гуртках тощо , на уроках «Я пізнаю світ» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цього навчального предмета) та під час вивчення всіх інших дисциплін навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

Час на проведення ранкових зустрічей не обліковується в класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять, решта якого компенсується роботою вчителя на перервах (лист Міністерства освітиі науки України №1/9-190 від 2.04.2018 року);

Зміст початкової освіти в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з *принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалій українського суспільства зокрема.*

Реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження *STEM-освіти* як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Як концептуальні засади *STEM-освіти*, що реалізуються в Проєкті, визначаємонизку взаємопов'язаних положень.

STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати впродовж усього життя. Раннє залучення дитини до STEM-освіти не лише сприяє розвитку креативного мислення та формуванню дослідницької компетентності, а й поліпшує соціалізацію особистості, оскільки розвиває комунікативні компетентності під час роботи в команді.

Мета STEM-освіти — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокремаконцептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та

технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність).

Характерними для STEM-освіти є:

-фундаменталізація освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;

-інтегроване навчання за темами, а не за предметами, що здійснюєтьсяна засадах

-міждисциплінарного та проєктного підходів;

-навчання на основі власних відкриттів, спрямоване на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;

-практична спрямованість навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / -моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);

-посилена увага до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою.

STEM-освіта може реалізовуватися як в урочний, так і в позаурочний час. Найоптимальнішим є органічне поєднання обох підходів.

Згідно з принципом єдності ***змістового*** *та* ***процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти*** й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти в освітньому процесі 1–4-х проєктних класів реалізуються:

інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах («Ажурна пилка», «Алфавіт», «Броунівський рух», «Дерево припущень», «Діалог», «Карусель», «Синтез думок», «Тонкі та товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Метод прес», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач тощо);

технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читанняз розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексуспеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Ключові слова», «Питайлик», «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель», «Броунівський рух», «Дебати»; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза;

технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензуллі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими ***освітніми галузями:***

Мовно-літературна освітня галузь.
Математична освітня галузь.
Природнича освітня галузь.
Технологічна освітня галузь.
Інформатична освітня галузь.
Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
Громадянська та історична освітня галузь.
Мистецька освітня галузь.
Фізкультурна освітня галузь.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1–4 проєктних класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, за якими гранично допустиме тижневе навантаження учнів за класами становить: 1 клас —
20 год/тижд.; 2 клас — 22 год/тижд.; 3 клас — 23 год/тижд.; 4 клас — 23 год/тижд.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти 2-х і 4-х проєктних класів у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку після першого (адаптаційно-ігрового) та другого (основного) циклів початкової освіти, що визначені Державним стандартомпочаткової освіти.

Установлення ступеня досягнення ***учнями 1–2-х проєктних класів*** обов'язкових результатів навчання здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 10.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі» та від 27.08.2019 № 1154 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу».

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1–2-х проєктних класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає активне залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання. Воно має на меті:
супроводжувати навчальний поступ учнів;
вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потребучнів;
підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;
запобігати побоюванням помилитися;
плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
виховувати ціннісні якості особистості.

У 1-му класі передбачено формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє здійснюється лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителему свідоцтві досягнень.

Навчальні досягнення учнів 2-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Тривалість виконання діагностичної роботи не має перевищувати 35 хвилин (5 хвилин — інструктаж, 30 хвилин — виконання роботи). Діагностувальні роботи, що проводяться з мовно-літературної, математичної та природничої освітніх галузей, учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах тощо. Результатом оцінювання діагностувальної роботи є оцінне судження («має значні успіхи» / «демонструє помітний прогрес» / «досягає результату за допомогою вчителя» / «потребує уваги й допомоги»). Оцінні судження не фіксуються у Класному журналі, але можуть зберігатися в учнівському портфоліо.

Установлення ступеня досягнення ***учнями 3–4-х проєктних класів*** обов'язкових результатів навчання здійснюється за допомогою ***формувального та підсумкового (тематичного й завершального) оцінювання*** відповідно до вимог чинного законодавства**.** Здобувачі початкової освіти проходятьдержавну підсумкову атестацію, що здійснюється лише з метою моніторингу якості освітнього процесу в проєктних класах.

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекціїв знаннях, уміннях, навичках.

Проєктний клас працює за державними підручниками. З метою реалізації завдань Проєкту додатково використовуються авторські навчально-методичні та дидактичні матеріали (навчальна програма, методичні рекомендації для вчителя, посібники, зошити з друкованою основою, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та видаються за рахунок коштів, не заборонених законодавством.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проєктних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом закладу та правилами внутрішнього розпорядку.

За учнями, які навчаються в проєктному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи.

За умови ліквідації проєктного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУ

«ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Навчальний план початкової школи з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти, що працюють за Проєктом (далі — Навчальний план, табл. 1), розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 24.07.2019 р. № 688).

У Навчальному плані використано надану Державним стандартом початкової освіти можливість здійснення повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей.

Мета і завдання *мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література)* реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (1–4 класи — 6 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (1 класи — 2 год/тижд.; 2–4 класи — 3 год/тижд.).

Мета і завдання *математичної освітньої галузі* реалізуються через навчальні предмети «Математика» (1 класи — 3 год/тижд.; 2–4 класи — 4 год/тижд)і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.).

Мета і завдання *мистецької освітньої галузі* реалізуються через навчальніпредмети «Мистецтво» (1–4 класи — 1 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.); *фізкультурної освітньої галузі* — через навчальні предмети «Фізична культура» (1–4 класи — 2 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.).

Включення до навчального предмета «Я пізнаю світ» однієї години *фізкультурної галузі* забезпечує належний рівень рухової активності учнів та дає можливість інтегровано реалізувати здоров'язбережувальну мету освіти завдяки систематичному виконанню різноманітних вправ для психологічного розвантаження, зняття перевтоми, а також для профілактики найпоширеніших відхилень у здоров'ї молодших учнів — порушення зору, постави тощо.

Мета і завдання *громадянської* й *історичної, інформатичної, природничої, соціальної* і *здоров'язбережувальної, технологічної* освітніх галузей реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 4 год/тижд), а також під час вивчення всіх інших навчальних предметів, що викладаються за авторськими навчальними програмами та навчально-методичними комплектами до них, розробленими авторським колективом Проєкту. Водночас у 3–4-х класах мета й завдання *інформатичної освітньої галузі* реалізуються також у процесі вивчення навчального предмета «Інформатика» (1 год/тижд.).

Навчальний план містить *інваріантну* складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проєктом, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та *варіативну* складову.

Варіативна складова Навчального плану (1–4 класи —1 год/тижд.) може використовуватися на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальні заняття та консультації учнів. У зв'язку зі спрямованістю Проєкту на реалізацію основних положень STEM-освіти, інтеграції української освіти в європейський і світовий освітній простір доцільним виявляється виділення годин варіативної складової на *іноземну мову* (1 клас — 1 год/тижд.), *математику* (2 клас — 1 год/тижд.) та навчальний предмет *«Я пізнаю світ»* (2–4 класи — 1 год/тижд.)

З метою посилення індивідуальної роботи з учнями відповідно до «Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, поділ класів на групи здійснюється під час вивчення іноземної мови, української мови, математики й інформатики за умови відповідної кількості учнів у класі (більше 27).

Навчальний план зорієнтований на роботу закладів загальної середньої освіти за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальний план початкової школи з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти,що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Назва освітньої галузі	**Назва навчального предмета**	**Кількість годин на тиждень**				
		1 клас	**2 клас**	**3 клас**	**4 клас**	**Разом**
Мовно-літературна	Українська мова	6	6	6	6	24
Мовно-літературна	Іноземна мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	3	3	4	4	14
Мовно-літературна	Я пізнаю світ*	8	8	8	8	32
Математична						
Природнича						
Соціальна і здоров'я-збережувальна						
Громадянська та історична						
Технологічна						
Фізкультурна***						
Мистецька						
Інформатична						
	Інформатика			1	1	2
Мистецька	Мистецтво**	1	1	1	1	4
Фізкультурна***	Фізична культура	2	2	2	2	8
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	2	1	1	5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	23	23	88
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуютьсяз бюджету		23	25	26	26	100

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ»:

1, 3, 4 класи: мовно-літературна освітня галузь — 1 год/тижд.; громадянська та історична, інформатична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна освітні галузі — разом 4 год/тижд.; математична освітня галузь — 1 год/тижд.; мистецька освітня галузь—1

год/тижд.; фізкультурна освітня галузь — 1 год/тижд.;

2 клас: мовно-літературна освітня галузь — 1 год/тижд.; громадянська та історична, інформатична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна освітні галузі — разом 5 год/тижд.; математична освітня галузь — 1 год/тижд.; мистецька освітня галузь —1 год/тижд.; фізкультурна освітня галузь — 1 год/тижд.

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

*** Години, передбачені для фізичної культури (навчальні предмети «Я пізнаю світ»(1 год/тижд.) та «Фізична культура» (2 год/тижд.), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

І ступеня Гімназії «Сузір`я-19» з навчанням українською мовою, для класів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» на 2025/2026 навчальний рік в умовах 5-денного робочого тижня

Освітні галузі	Навчальні предмети	1-Б клас	2 –Б клас	4 –Б клас
Мовно-літературна (українська мова)	Українська мова	6	6	6
Математична	Математика	3	4	4
Мовно-літературна (література)	Я пізнаю світ	8	8	8
Математична				
Природнича				
Соціальна і здоров'я-збережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна				
Фізкультура				
Мистецька				
Іншомовна освіта	Іноземна мова (англ.)	2	3	3
Інформатична	Інформатика	-	-	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором,проведення індивідуальних консультацій та групових занять				
Я пізнаю світ		-	-	1
ХОУП (факультатив)		-	-	1
Англійська мова		1	-	-
Сходинки до інформатики (факультатив		-	2	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	23	23
Загальна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	26	27

Складено відповідно до Нетипової освітньої програми закладів загальної середньої І ступеня з навчанням українською мовою, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» , затвердженої наказом ДСЯО України від 09.06.2023 р.№01-10/130 «Про проведення експертизи програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», Наказ ДСЯО України від 21.06.2024 р.№01-10/196 .

Іншомовна освіта у цих класах здійснюється за програмою поглибленого вивчення англійської мови (3 години на тиждень).

Крім того, передбачено по 1 додатковій годині в 1-Б на вивчення англійської мови, в 4-Б класах на вивчення предмету «Я пізнаю світ» . У 2-Б класі з варіативної складової додано 2 год. на факультатив «Сходинки до інформатики», так як вивчення інформатики у 2-х проєктних класах не передбачено.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається 01 вересня святом День знань і триває не менше 175 навчальних днів і закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової та основної школи не пізніше 1 липня наступного року.

Освітній процес у закладі організовується за семестровою системою. Тривалість канікул протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Педагогічною радою закладу затверджено таку структуру 2024/2025 навчального року:
І семестр - 02.09.2024 - 27.12.2024 року
ІІ семестр – 08.01.2024 – 13.06.2024 року.
Навчальні екскурсії та практика організовується протягом навчального року
3.Визначити терміни проведення канікул упродовж 2023/2024 навчального року:

Осінні – 28.10.-03.11.2024 року
Зимові – 30.12.2024- 12.01.2025 року
Весняні – 24.03.25 – 30.03.2025 року.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ДЛЯ 5-Б та 6-Б КЛАСІВ
ГІМНАЗІЇ «СУЗІР'Я -19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України наказом МОН України від 31.08.2022 року №01-10\86 .

Науковий керівник проєкту: Гавриш І. В.
Автори: Гавриш І. В., Єресько О. В., Щербаков О. Ф., Доценко С. О., Семихат Н. В., Калиновська Г. О.
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ ШКОЛИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Адаптаційний цикл (5–6 класи)

Вступ

Освітня програма базової школи (далі – Програма) науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (далі – Проєкт) адаптаційного циклу (5-6 класи) застосовується для:

закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою;

закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням українською мовою та вивченням другої іноземної мови.

Програма впроваджується поетапно, починаючи з 2022/2023 навчального року.

Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Програма **визначає**:

перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в базовій школі Проєкту;

вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;

загальний обсяг навчального навантаження учнів 5-6-х проєктних класів;

очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-х і 6-х проєктних класів.

Програма **включає**:

Навчальний план з розподілом годин між освітніми галузями / предметами / інтегрованими курсами за роками навчання;

перелік навчальних програм, які використовуються в освітньому процесі;

опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій;

види / форми оцінювання та його інструментарій.

Перелік освітніх компонентів системи базової середньої освіти в Проєкті

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» базова середня освіта в Проєкті як другий рівень повної загальної середньої освіти, забезпечує наступність із початковою освітою і передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закони України «Про освіту», стаття 10, «Про повну загальну середню освіту», стаття 4).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в базовій школі Проєкту.

Цілями базової середньої освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів, зокрема, низка таких взаємопов'язаних положень:

Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до

ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власноїдумки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичнукомпетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційнукомпетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12);

проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти;

розглядається як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується *системна модель формування в учнів ключових компетентностей*, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5–6-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку);

моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / декількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

Зміст базової середньої освіти в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з *принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема* як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксіологічними імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо.

У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Як концептуальні засади STEM-освіти, що реалізуються в Проєкті, визначаємо низку

взаємопов'язаних положень.

1. STEM-освіта має бути неперервною: розпочинатися в дошкільному віці й тривати впродовж усього життя. Раннє залучення дитини до STEM-освіти не лише сприяє розвитку креативного мислення та формуванню дослідницької компетентності, а й поліпшує соціалізацію особистості, оскільки розвиває комунікативні компетентності під час роботи в команді.

2. STEM-освіта є «містком» між навчанням учнів / студентів та їхньою кар'єрою. За оцінками науковців, у майбутньому 9 із 10 найбільш затребуваних і високооплачуваних спеціальностей належатимуть до NBIC-сектора та вимагатимуть від претендентів високого рівня сформованості міждисциплінарних компетентностей у галузі STEM-дисциплін.

3. Мета STEM-освіти в системі повної загальної середньої освіти — розвивати в в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність).

4. Характерними для STEM-освіти в системі повної загальної середньої освіти є:

- фундаменталізація освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;
- інтегроване навчання за темами, а не за предметами, що здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів;
- навчання на основі власних відкриттів, спрямоване на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;
- практична спрямованість навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);
- посилена увага до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою.

5. STEM-освіта може реалізовуватися як в урочний, так і в позаурочний час. Найоптимальнішим є органічне поєднання обох підходів.

Згідно з принципом єдності ***змістового*** *та* ***процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти*** й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі та товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я – висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

технологія STEM-освіти (навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо);

технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читанняз розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в

учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексуспеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовуватиїї, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти- розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза (застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензуллі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими ***освітніми галузями:***

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.
9. Фізкультурна освітня галузь.

Вимоги до осіб, які можуть навчатися за Програмою

Зарахування (переведення) учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства.

Навчання за Програмою можуть розпочати (продовжити) учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (із змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

До здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу (5-6 класи) в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту в Проєкті.

Навчальний план для 5-6-х класів,
які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальний план до Програми розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту та містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- рекомендований розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Мета і завдання *мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжна література (у перекладі українською мовою)* реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (5–6 класи — 4 год/тижд.), «Українська література» (5–6 класи — 2 год/тижд.), «Зарубіжна література» (5-6 класи — 1,5 год/тижд. та 5-6 класи — 1 год/тижд. для проєктних класів, які вивчають другу іноземну мову).

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (5-6 класи — 5 год/тижд.) та для проєктних класів, які вивчають другу іноземну мову навчальними предметами «Перша іноземна мова» (5-6 класи — 4 год/тижд.) та «Друга іноземна мова» (5-6 класи — 2 год/тижд.).

Мета і завдання *математичної освітньої галузі* реалізуються через навчальний предмет «Математика» (5–6 класи — 6 год/тижд.).

Мета і завдання *природничої освітньої галузі* реалізуються через інтегровані курси «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» (5-6 класи — 2 год/тижд.), який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології і географії у 6-9 класах, та «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» (5-6 класи — 1 год/тижд.), який є пропедевтичним для курсів фізики та хімії у 7-9-х класах та навчальний предмет «Географія» (6 клас — 2 год/тижд.).

Мета і завдання *соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі* реалізуються через інтегрований курс «Навчаємося разом» (5-6 класи — 1 год/тижд.). У межах курсу «Навчаємося разом» інтегрується матеріал навчальних предметів «Етика» (5-6 класи), «Основи здоров'я» (5-9 класи). Навчальна програма зазначеного курсу містить змістові модулі, які реалізують окремі завдання названих курсів, що надало можливість оптимізувати навчальне навантаження учнів і разом з тим виконати вимоги обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту.

Мета і завдання *мистецької освітньої галузі* реалізуються через навчальні предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво» (5–6 класи — по 0,5 год/тижд.), або інтегрованого курсу «Мистецтво» (5–6 класи — 1 год/тижд.); *фізкультурної освітньої галузі* — через навчальний предмет «Фізична культура» (5–6 класи — 3 год/тижд.). Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Мета і завдання *громадянської та історичної освітньої галузі* реалізуються через інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (5 клас — 1,5 год/тижд., 6 клас — 2,5 год/тижд. та для проєктних класів, які вивчають другу іноземну мову 5 клас — 1 год/тижд., 6 клас — 2 год/тижд.). Відповідно до призначення адаптаційного циклу базової освіти (5–6 класи), курс забезпечує наступність між початковою і базовою середньою освітою й готує учнів до продуктивного засвоєння змісту громадянської та історичної галузі в процесі предметного навчання в 7–9 класах. Ураховано, що в початковій школі серед соціально значущих надпредметних тем, які сприяли формуванню в учнів уявлень про людину в суспільстві, була «громадянська відповідальність». Забезпечено зв'язок зі змістовим наповненням курсів «Я досліджую світ» і подібних за змістом, що вивчалися у 1–4 класах, зокрема, через актуалізацію знайомих понять і пригадування історичних фактів.

Мета й завдання *інформатичної освітньої галузі* реалізуються через навчальний предмет

«Інформатика» (5–6 класи — 1 год/тижд.); *технологічної* освітньої галузі — через навчальний предмет «Технології» (5-6 класи — 1 год/тижд.)

Навчальний план містить *інваріантну* складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проєктом, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та *варіативну* складову.

Варіативна складова Навчального плану (5–6 класи —1 год/тижд.) може використовуватися на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, індивідуальні заняття та консультації учнів. У 5-Б класі виділено додатково – 1 годину на вивчення інтегрованого курсу «Мистецтво».

Навчальний план зорієнтований на роботу закладу за 5-денним навчальним тижнем.

Загальний обсяг навчального навантаження для класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Назва освітньої галузі	**Кількість годин на тиждень та рік**		
		5 клас	**6 клас**
Мовно-літературна	на тиждень	**12,5**	**12,5**
	на рік	**437,5**	**437,5**
Математична	на тиждень	**6**	**6**
	на рік	**210**	**210**
Природнича	на тиждень	**3**	**5**
	на рік	**105**	**175**
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	**1**	**1**
	на рік	**35**	**35**
Громадянська та історична	на тиждень	**1,5**	**2,5**
	на рік	**52,5**	**87,5**
Технологічна	на тиждень	**1**	**1**
	на рік	**35**	**35**
Інформатична	на тиждень	**1**	**1**
	на рік	**35**	**35**
Мистецька	на тиждень	**1**	**1**
	на рік	**35**	**35**
Фізична культура*	на тиждень	**3**	**3**
	на рік	**105**	**105**
Усього	на тиждень	**30**	**33**
	на рік	**1050**	**1155**
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	**1**	**1**
	на рік	**35**	**35**
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без поділу на групи)	на тиждень	**31**	**34**
	на рік	**1085**	**1190**
Гранично допустиме річне навчальне навантаження учнів**	на тиждень	**28**	**31**
	на рік	**980**	**1085**

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ІІ ступеня Гімназії «Сузір`я-19»
з навчанням українською мовою, для класів, які працюють
за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»
на 2025/2026 навчальний рік
в умовах 5-денного робочого тижня

Освітні галузі	Навчальні предмети	5 –Б клас	6-Б клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Іншомовна освіта	Іноземна мова (англійська)	5	5
Математична	Математика	6	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля.	2	2
	Географія	-	2
	Пізнаємо природу . Мої фізичні відкриття.	1	1
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємось разом	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5	2,5
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1
Технологічна	Технології	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		**30**	**33**
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять - **мистецтво** - **технології**		 1 1	 1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		28\980	31\1085
Загальна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		32\1120	34\1190

Складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» , затвердженого наказом МОН України від 31.08.2022 року №01-10\86 .

Перелік навчальних програм, які можуть використовуватися
для реалізації освітньої програми

Для реалізації освітньої програми можуть використовуватися як модельні навчальні програми, так і навчальні програми, розроблені не на основі модельних.

Авторські навчальні програми:
українська мова;
українська література;
зарубіжна література;

математика;
Пізнаємо природу. Моя планета Земля;
Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття;
географія;
Навчаємося разом;
Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти;
Еврика.

Модельні навчальні програми:
іноземна мова;
технології;
інформатика;
мистецтво;
фізична культура.

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством (Закон України «Про повну загальну середню освіту», стаття 1).

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою закладу.

Навчальні програми у сфері повної загальної середньої освіти розроблені не на основі модельних навчальних програм, що визначають послідовність досягнення результатів навчання учнів з навчального предмета (курсу за вибором), опис його змісту та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх провадження для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством повинні мати гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі».

Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти ІІ ступеня (5-Б та 6-Б класів)
Гімназії «Сузір`я-19», які навчаються за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Навчальні програма : «Українська мова.5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України». Схвалено для використання в освітньому процесі (протокол №2 засідання експертноїкомісії з української мови від 13.06.2022; зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам зо №3 0251-2022. Автори : Гавриш І.В., семихат Н.В., Дроф`як С.М., Новожилова Н.М.
2.	Навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України». Рекомендовано Міністерством освіти і науки України 9лист №22.1\12—69 від 31.05.2022.(автори Гавриш І. В., О.Доценко, О.А. Горьков, С.Б.Скиба)
3.	Українська література 5 -6 класи для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково - педагогічним проєктом "Інтелект України" (автори: Гавриш І. В., Гусенко О. В., Мартиновець С. М.)
4.	Навчальна програма Пізнаємо природу: Автори: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І. рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).
5.	Навчальна програма інтегрованого курсу «Навчаємося разом. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», укладена відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 (автори: І. В. Гавриш, О. О. Щербакова, О. У. Холтобіна, О. Ф. Щербаков, Є. В.

	Луценко)*«Схвалено для використання в освітньому процесі»(протокол № 3 засідання експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13.06.2022;зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0255-2022)*
6.	Навчальна програма «Зарубіжна література 5–6 клас» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України», укладена відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 (автори: І. В. Гавриш, О. О. Щербакова, О. У. Холтобіна, О. Ф. Щербаков, Є. В. Луценко)*«Схвалено для використання в освітньому процесі»(протокол № 3 засідання експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13.06.2022;зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0257-2022)*
7.	Навчальна програма з фізичної культури для 6–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів підготовлена робочою групою (Т.Ю.Круцевич, Л.А.Галенко, В.В.Деревянко, С.М.Дятленко, А.І.Ільченко ,Н.С.Кравченко І.Х.Турчик, С.М.Чешейко), затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
8.	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти 5–6 класи .Автори:Аркуша Олена Георгіївна, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (м. Львів), старша наукова співробітниця, кандидат історичних наук (керівник авторського колективу); Боарь Марія Стахівна, Харківська гімназія No 169, учителька історії; Гавриш Ірина Володимирівна, Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди, науковий керівник науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», доктор педагогічних наук, професор; Дяків Василь Григорович, Заліщицька державна гімназія (м. Заліщики, Тернопільська обл.), учитель історії та основ здоров'я; Мудрий Мар'ян Михайлович, Львівський національний університет ім. І. Франка, доцент кафедри новітньої історії України ім. М. Грушевського, кандидат історичних наук; Пастушенко Роман Ярославович, Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації, член експертної ради; Хлипавка Леся Миколаївна, Черкаська загальноосвітня школа I–III ступенів No 2, учителька історії; Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, аспірантка кафедри педагогічних наук, освітнього та соціокультурного менеджменту. Схвалено для використання в освітньому процесі (протокол No 4 засідання експертної комісії з історії від 26 травня 2022 року; протокол No 4 засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 30 травня 2022 року; зареєстровано в Каталозі надання грифів навчальній літературі а навчальним програмам за No 3.0197-2022).
9.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795)
10.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).
11.	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).
12.	Модельна навчальна програма. «Технології. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю.,Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).

Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Освітній процес у проєктних класах організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу та відображаються в освітній програмі. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу , затверджується його керівником та підписується батьками.

До навчальних досягнень належать такі результати освітнього процесу:

- ✓ знання — інформація, яку учень / учениця застосовує;
- ✓ уміння — здатність застосувати алгоритм дій для реалізації засвоєних та вироблення суб'єктивно нових знань;
- ✓ ставлення — суб'єктивна цінність інформації або діяльності, відображена у висловлених учнем / ученицею судженнях.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Під формувальним розуміють інтерактивне оцінювання учнівського прогресу. Формувальне оцінювання допоможе кожному учневі / учениці бачити власний освітній поступ, рівень сформованості загальних та предметних компетентностей, а вчителеві / учительці — аналізувати, корегувати навчально-пізнавальну діяльність учнів, визначати мету та шляхи реалізації освітніх завдань.

Поточне оцінювання — оцінювання результатів виконання учнями конкретних завдань: відповідей на запитання під час індивідуального, групового та фронтального опитування, письмових завдань (зокрема через виконання самостійних робіт, тестування, організацію роботи з текстами тощо). Ідеться про результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, діаграм, графіків, схем) та результати взаємоконтролю учнів у парах і групах у цифровій (тестування в електронному форматі) і практичній (організація виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо) формі.

Підсумкове оцінювання — оцінювання результатів навчання за певний період: за час вивчення розділу програми (тематичне), семестр (семестрове) та навчальний рік (річне).

Мета підсумкового оцінювання — встановити відповідність / невідповідність реальних результатів навчально-пізнавальної діяльності запланованим (очікуваним).

Для забезпечення об'єктивності тематичного оцінювання доцільно разом із поточними оцінками використовувати результати моніторингу знань з метою оцінити досягнення учнем / ученицею комплексу передбачених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності. Для цього варто застосувати підсумкову діагностичну роботу (контрольну роботу, тест, диктант, переказ, твір, есе, завдання проєктів тощо). Проведення такого моніторингу сприяє індивідуальному та диференційованому підходу до організації навчання, дає змогу врахувати різний темп засвоєння програмового матеріалу, уміння виділяти основне.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у документі визначеним законодавством (свідоцтві досягнень тощо), що видається учневі щороку.

Варто пам'ятати, що відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» учні мають право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброчесне оцінювання результатів навчання.

У межах академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Організаційні питання реалізації Програми.

Проєктний клас працює за державними підручниками. З метою реалізації завдань Проєкту додатково використовуються авторські навчальні комплекти (навчальні посібники, навчально-методичні посібники, зошити з друкованою основою, атласи та інтелект-карти, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» та видаються за рахунок коштів, не заборонених законодавством.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проєктних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом закладу та правилами внутрішнього розпорядку.

За учнями, які навчаються в проєктному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи.

За умови ліквідації проєктного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

Підготовка вчителів проєктних класів регламентується Законами України «Про освіту» (стаття 54, частина 2), «Про повну загальну середню освіту» (стаття 51), постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами).

Відповідно до цих нормативно-правових актів кожний учитель несе персональну відповідальність щодо щорічного підвищення своєї кваліфікації. Останнє є однією з необхідних умов для проходження ним атестації в порядку, визначеному законодавством.

Загальний обсяг підвищення кваліфікації вчителів не може бути меншим, ніж 150 годин на п'ять років, з яких не менше 10% загальної кількості годин мають бути спрямовані на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Він оплачується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Учителям відшкодовуються відповідно до законодавства витрати, пов'язані з відрядженням на підвищення кваліфікації.

Учителі самостійно визначають **конкретну форму (або поєднують декілька форм)** підвищення кваліфікації (інституційну — очну, заочну, дистанційну, мережеву; дуальну; на робочому місці тощо), її види (навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та суб'єктів надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації (далі — суб'єкти підвищення кваліфікації).

Суб'єктом підвищення кваліфікації вчителів може бути комунальний заклад післядипломної педагогічної освіти, заклад вищої освіти, громадська організація, інша юридична чи фізична особа, що здійснює освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації педагогічних працівників за умов, якщо розроблена й затверджена ним відповідна програма відповідає пунктам 10–11 постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами) та оприлюднена на вебсайті суб'єкта.

Суб'єкт підвищення кваліфікації організовує освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності та/або за місцем роботи вчителів, за іншим місцем (місцями) та/або дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою.

Суб'єкт підвищення кваліфікації вчителів з метою забезпечення її якості організує підготовку тренерів, що повністю відповідає положенням постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами), та здійснюється на кошти, не заборонені чинним законодавством України.

Підвищення кваліфікації вчителів здійснюється згідно з планом підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу на певний рік, що формується, затверджується і виконується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами). За результатами успішного підвищення кваліфікації суб'єкт підвищення кваліфікації зобов'язаний видати вчителю документ про підвищення кваліфікації, який відповідає пункту 13 постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково- педагогічних працівників» (зі змінами) та оприлюднити відомості про його видачу впродовж 15 календарних днів на своєму вебсайті.

Результати підвищення кваліфікації в інших суб'єктів підвищення кваліфікації визнаються рішенням педагогічної ради відповідного ЗЗСО.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ДЛЯ 7-Б та 8-Б КЛАСІВ
ГІМНАЗІЇ «СУЗІР'Я -19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України наказом МОН України від 31.08.2022 року №01-10\86 .

Науковий керівник проєкту: Гавриш І. В.
Автори: Гавриш І. В., Єресько О. В., Щербаков О. Ф., Доценко С. О., Семихат Н. В., Калиновська Г. О.
Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Цикл базового предметного навчання базової середньої освіти

(7–8 -й клас)

Вступ

Освітня програма базової середньої освіти науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» циклу базового предметного навчання базової середньої освіти (7–9-ті класи) (далі — Програма) впроваджується поетапно, починаючи з 2024/2025 навчального року. Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт), затвердженого Кабінетом Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898 {Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 972 від 30.08.2022} та згідно з вимогами пункту другого розділу 2 Порядку проведення експертизи та затвердження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 03 червня 2022 року № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 липня 2022 року за № 778/38114.

Рішення про використання закладом освітньої програми, приймається педагогічною радою закладу.

Програма відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», забезпечує наступність із адаптаційним циклом базової середньої освіти і передбачає виконання учнем / ученицею вимог до результатів навчання, визначених Державним стандартом, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні.

Цілями базової середньої освіти в Програмі визнано всебічний розвиток учнів, їх здібностей, інтересів, обдарувань, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Програмі є основні положення компетентнісного й особистісно-діяльнісного підходів.

За результатами опанування Програми учні / учениці сформуютьі розвинуть ключові компетентності:

-вільне володіння державною мовою;

-здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;

-математичну компетентність;

-компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;

-інноваційність;

-екологічну компетентність;інформаційно- комунікаційну компетентність;

-навчання протягом життя;

-громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність;

-підприємливість і фінансову грамотність.

Зміст Програми структуровано з урахуванням компетентнісного підходу та спрямовано «на кінцевий результат освітнього процесу — набуття учнем компетентностей». Програма спрямована не лише на набуття необхідних знань, а на їхнє застосування в різноманітних ситуаціях. Засадничою ознакою Програми є поняття «навички» як вміння усвідомлено використовувати свої знання для досягнення результатів. Відповідно формування і розвиток навичок відбувається поступово.

У Програмі компетентнісна базова середня освіта проєктується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти.

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для базової середньої освіти (цикл базового предметного навчання, 7–9-ті класи) виявляється в спрямованості на досягнення учнями успіху в навчанні в умовах вмотивованості до навчання; саморозвитку і прагнення постійно здобувати нові знання й навички.

У Програмі значна увага приділяється не лише міжпредметним / міжгалузевим зв'язкам, а кожному конкретному предмету, що є особливо важливим у контексті майбутньої профільності навчання та вибору професії.
Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 7–9-х класів відбувається: на годинах спілкування, на заходах і заняттях; на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом», «Історія: Україна і світ» оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей зазначених навчальних предметів; під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану
Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їхніх компонентів; у здатності до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.
Особлива увага в Програмі приділена цифровій компетентності, адже сьогодні цифрові навички (наприклад, володіння комп'ютером, використання ІКТ, використання комп'ютерів для спілкування та участі у спільних мережах через інтернет, безпека в інтернеті, створення цифрового контенту) є актуальними й важливими, особливо в контексті застосування дистанційного навчання.

Реалізація компетентнісної моделі освіти в Програмі передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, підприємницької, цифрової, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

Визначені характерні для STEM-освіти риси:
- STEM-освіта - є продовженням розпочатої в початковій школі та на адаптаційному циклі базової середньої освіти;
- мета STEM-освіти — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей;
- STEM-освіта передбачає поглиблене вивчення предметів природничо-математичного циклу;
- STEM-освіта в здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів, що забезпечується завдяки інтегрованому навчанню за темами, а не за предметами, навчанню на основі власних відкриттів, спрямованому на формування в учнів дослідницької компетентності, опанування ними алгоритму розв'язування винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;
- STEM-освіта реалізує дидактичний принцип практичної спрямованості навчання (на основі здобутих знань учні на навчальних заняттях створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);
- STEM-освіта передбачає посилену увагу до вивчення англійської мови як мови міжнародної наукової комунікації;
- STEM-освіта в Програмі здійснюється як під час навчального заняття / навчального процесу, так і поза ним.

Відповідно до Державного стандарту формування в учнів ключових компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями:
1) мовно-літературна;
2) математична;
3) природнича;
4) технологічна;
5) інформатична;
6) соціальна і здоров'язбережувальна;
7) громадянська та історична;
8) мистецька;
9) фізкультурна.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою або продовжити навчання за цією Програмою, якщо вони навчалися за іншою освітньою програмою

Навчання за Програмою можуть розпочинати/продовжувати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених освітніми програмами для адаптаційного циклу (5-6 класи) базової середньої освіти або відповідними навчальними програмами того чи іншого року навчання (7, 8 класи), що підтверджується наявністю річного оцінювання (свідоцтво досягнень). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів

учні повинні до початку нового навчального року або упродовж першого семестру навчального року пройти відповідне оцінювання в порядку, визначеному абзацом другим пункту 4 розділу ІІ Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160).

Загальний обсяг навчального навантаження
для 7–9-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-х класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладу сформовано для закладів освіти з навчанням українською мовою, що працюють за Програмою.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базового навчального плану закладів загальної середньої освіти для класів (груп) з українською мовою навчання (додаток 23 до Державного стандарту).

Річний навчальний план для 7 - 8-х класів закладу,
що працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»

Освітні галузі	Навчальні предмети	7-Б клас	8-Б клас
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Іншомовна освіта	Іноземна мова (англійська)	5	5
Математична	Математика	6	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля.	-	-
	Географія	2	2
	Пізнаємо природу . Мої фізичні відкриття.	-	-
	Біологія	2	2
	Хімія	2	2
	Фізика	2	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємось разом	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	-	-
	Історія. Україна і світ.	2	2,5
Інформатична	Інформатика	1	1,5
Мистецька	Мистецтво	1	1
Технологічна	Технології	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		**34,5**	**35,5**
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової : Мистецтво		1	
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		32/1120	33/1155
Загальна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без поділу на групи)		35,5/1242,5	35,5/1242,5

Складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» , затвердженого наказом МОН України від 03.06.2022 року №520 , Наказ ДСЯО України від 21.06.2024 р.№0110/197.

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого
навчального навантаження учнів.
**** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не має перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

Особистісно-діяльнісний підхід, індивідуалізована технологія повного засвоєння знань, умінь і навичок, які лежать в основі реалізації Програми, дозволяють учням безпосередньо на уроках отримувати індивідуальні та/або групові консультації, що дозволяє досягати відповідних результатів навчання учнів відповідного року навчання у закладі , у тому числі з навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація на базовому рівні повної загальної середньої освіти.

Перелік навчальних програм, які мають / можуть використовуватися для реалізації освітньої програми

Для реалізації освітньої програми використовуються як модельні навчальні програми, так і навчальні програми, розроблені не на основі модельних .
Навчальні програми з грифом «Схвалено до для використання в освітньому процесі»:
— «Українська мова»;
— «Українська література»;
— «Зарубіжна література і мистецтво»;
— «Математика»;
— «Біологія»;
— «Географія»;
— «Фізика»;
— «Хімія»;
— «Навчаємося разом»;
— «Історія: Україна і світ»;
Модельні навчальні програми:
— «Іноземна мова»;
— «Правознавство»;
— «Технології»;
— «Інформатика»;
— «Мистецтво»;
— «Фізична культура».

Вибір з наведеного переліку модельної навчальної програми, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів та зміст з кожного конкретного навчального предмета (інтегрованого курсу) навчального плану, здійснюється закладом самостійно.

Навчальні програми з грифом «Схвалено до для використання в освітньому процесі»:

- Навчальна програма«Українська мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Семихат Н. В., Дроф'як С. М., Новожилова Н. М.) 5–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти» . Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з української мови від 13 червня 2022 (протокол № 2); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0251-2022.
- Навчальна програма «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України» 7–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 15 квітня 2024 року (протокол №

4); (авт.: Гавриш І. В., Гученко О. В.) зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0246-2024

- Навчальна програма «Математика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Доценко С. О., Горьков О. А., Скиба С. Б.) 7–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 28 лютого 2024 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0202-2024.
- Навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Задорожний К. М., Калиновська Г. О.) 7–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з біології та екології від 23 лютого 2024 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0194-2024.
- Навчальна програма «Географія. 6–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним 6–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з географії від 25 травня 2022 року (протокол № 4) (авт.: Гавриш І. В., Гога С. С., Свір Н. В.). зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0196-2022.
- Навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Бондаренко М. В. Євлахова О. М.) 7–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з фізики й астрономії від 22 березня 2024 року (протокол № 6); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0208-2024.
- Навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Зубова Т. М., Макєєв С. Ю., Сизих Ю. В.) 7–9 ДНУ «Інститут Модернізації змістуосвіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з хімії від 15 квітня 2024 року (протокол № 8); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0266-2024.
- Навчальна програма «Навчаємося разом (інтегрований курс)» для 5–9 класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Щербакова О. О., Холтобіна О. У., Щербаков О. Ф., Луценко Є. В.) 5–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13 червня 2022 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0257-2022.
- Навчальна програма «Історія: Україна і світ. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Аркуша О. Г., Боарь М. С., Лихолай О. С., Мудрий М. М., Пастушенко Р. Я.,Хлипавка Л. М.) 7–9 ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти». Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з історії від 27 березня 2024 року (протокол № 6); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0231-2024.

Модельні навчальні програми

- Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Зимомря І. М., Мойсюк В. А, Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) 5–9 Сайт МОН . Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 12.07.2021 № 795.
- Модельна навчальна програма. «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) 7–9 Сайт МОН. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 16.08.2023 № 1001
- Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7–9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М.) 7-9 Сайт МОН. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 06.09.2023 № 1090.

- Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.) 7–9 Сайт МОН. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ МОН від 16.08.2023 № 1001.

- Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року №1185.

Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

В освітньому процесі 7-8-х класів за Програмою реалізуються:

- інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі і товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо);
- технологія навчання в грі;
- дискусія («Я — висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо);
- - метод проєктів;
- тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо),
- афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;
- навчання на основі власних відкриттів;
- -проблемне навчання;
- Запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач тощо;
- технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12): читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час.

  Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів:

  1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і подумки, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування;

  2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»;

  3) спроможності переказувати текст, виокремлюючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно й письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо;

  4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

- технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій, методиці інтервальних повторень (застосування та створення інтелект-карт і карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);
- технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензуллі. Відповідно до цієї моделі в Програмі передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного й інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У межах академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня / учениці реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі; на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану (за потреби), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем / ученицею та/або його / її батьками, схвалюється педагогічною радою закладу, затверджується його керівником і підписується батьками.

Види / форми оцінювання та його інструментарій

Система оцінювання ґрунтується на компетентнісному підході, що, зокрема, передбачає:
1) вироблення чітких критеріїв оцінювання навчальних досягнень, у тому числі спільно з учнями;
2) використання/розроблення компетентнісних завдань для проведення оцінювання;
3) застосування формувального оцінювання.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їхнього вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

До навчальних досягнень належать такі результати освітнього процесу:

- знання — інформація, яку учень / учениця застосовує;
- уміння — здатність застосувати алгоритм дій для реалізації засвоєних і вироблення суб'єктивно нових знань;
- ставлення — суб'єктивна цінність інформації або діяльності, відображена у висловлених учнем / ученицею судженнях.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Під формувальним розуміють інтерактивне оцінювання учнівського прогресу. Формувальне оцінювання допоможе кожному(ій) учневі / учениці бачити власний освітній поступ, рівень сформованості загальних і предметних компетентностей, а вчителеві / вчительці — аналізувати, корегувати навчально- пізнавальну діяльність учнів, визначати мету та шляхи реалізації освітніх завдань.

Поточне оцінювання — оцінювання результатів виконання учнями конкретних завдань: відповідей на запитання під час індивідуального, групового та фронтального опитування, письмових завдань (зокрема, через виконання самостійних робіт, тестування, організацію роботи з текстами тощо). Ідеться про результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, діаграм, графіків, схем) і результати взаємоконтролю учнів у парах і групах у цифровій (тестування в електронному форматі) і практичній (організація виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо) формах.

Підсумкове оцінювання — оцінювання результатів навчання за певний період: за час вивчення розділу програми (тематичне), семестр (семестрове) та навчальний рік (річне). Мета підсумкового оцінювання — установити відповідність / невідповідність реальних результатів навчально пізнавальної діяльності запланованим (очікуваним).

Під час оцінювання в умовах компетентнісного навчання, учитель / учителька має врахувати, що диференціації (віднесенню до першого — четвертого рівня) підлягають насамперед розумові та практичні навички учнів, що виявляються в різних видах діяльності. Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності.

Бали в межах рівня допомагають диференціювати досягнення учнів з урахуванням того, чи мають вони базові знання, чи вміння переросли в навички, чи можуть застосовувати набуті знання, вміння, навчики в нових ситуаціях для розв'язання комплексних, складних завдань та наскільки сформована воля дотримуватися вимог до оформлення і представлення результатів навчання. За наявності базових знань і умінь учень / учениця виконає отримане завдання достатньо повно, оволодіння відповідними навичками дасть змогу йому / їй виконати це завдання швидко, а відповідальне ставлення до навчання допоможе оформити й представити результати роботи згідно з визначеними вимогами.

Для забезпечення об'єктивності тематичного оцінювання доцільно разом із поточними оцінками використовувати результати моніторингу знань з метою оцінити досягнення учнем / ученицею комплексу передбачених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності. Для цього варто застосувати підсумкову діагностувальну роботу (контрольну роботу, тест, диктант, переказ, твір, есе, завдання проєктів тощо). Проведення такого моніторингу сприяє індивідуальному та диференційованому підходу до організації навчання, дає змогу врахувати різний темп засвоєння програмового матеріалу, уміння виокремлювати основне.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку у разі переведення його на наступний рік навчання.. У межах академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Організаційні питання реалізації Програми

Класи, що працюють за Програмою, використовують підручники, які рекомендовані наказом МОН України для використання в закладах загальної середньої освіти. З метою реалізації завдань Програми додатково використовуються навчальні комплекти (навчальні посібники, навчально-методичні посібники, зошити з друкованою основою, атласи та інтелект-карти, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» та відповідають меті Програми.

Для роботи з вищезазначеними навчальними комплектами педагогам надається можливість пройти курси підвищення кваліфікації вчителів, які працюють за Програмою.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в класах, які навчаються за Програмою, визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом закладу та правилами внутрішнього розпорядку.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІІ СТУПЕНЯ
ДЛЯ 5-6-х КЛАСІВ
(АДАПТАЦІЙНИЙ ЦИКЛ)

ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми
для 5-8 класів закладів загальної середньої освіти ,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 09.08.2024 року № 1120

Освітня програма II ступеня
для 5-6-х класів ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
на 2025/2026 н.р.

1. Загальні положення

Освітня програма закладу для 5-7-х класів закладу розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти ,затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 та відповідно до ст.11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі - Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від ЗО серпня 2022 року № 972. Освітня програма містить обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Освітня програма включає:

- навчальні плани;
- перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі,
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу , досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладусформовано для класів з навчанням українською мовою .

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

4. Навчальні плани

Навчальні плани закладу містять:

- орієнтовний перелік навчальних предметів та Інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами / інтегрованими курсами;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (це різниця між сумарною мінімальною кількістю годин, визначеною Державним стандартом для відповідного року навчання, і гранично допустимим річним навчальним навантаженням).

Навчальне навантаження в навчальних планах орієнтоване на визначений базовим навчальним планом Державного стандарту діапазон мінімальної та максимальної кількості годин у межах кожної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

У навчальному плані визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, які можна:

-перерозподіляти між різними освітніми галузями, ураховуючи особливості організації освітнього процесу в закладі й індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти;

-використовувати для вибіркових освітніх компонентів (курсів за вибором (факультативних курсів), міжгалузевих інтегрованих курсів), проектної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

У Гімназії розроблено навчальний план на основі одного з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми (для закладів з українською мовою навчання).

Заклад визначив перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети та інтегровані курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства, що відображається в навчальному плані закладу.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та/або Інтегрованими курсами ухвалили педагогічна рада та затвердила освітню програму закладу .

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибіркових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог граничнодопустимого річного навчального навантаження учнів.

Річний навчальний план
для адаптаційного циклу II ступеня Гімназії «Сузір`я-19»
з української мовою навчання на 2025/2026 навчальний рік в умовах 5-денного робочого тижня

Освітні галузі	5-А	6-А
Мовно-літературна:	**11**	**11**
Українська мова	4	4
Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5
Зарубіжна література	1+0,5	1+0,5
Іноземна мова (англійська мова)	3,5	3,5
Математична: Математика Алгебра Геометрія	**5** 4+1	**5** 4+1
Природнича:	**2**	**4**
Пізнаємо природу\ Довкілля	1,5+0,5	1+1
Геграфія	-	1+1
Біологія	-	-
Фізика	-	-
Хімія	-	-
Соціальна і здоров'язбережув. Інтегрований курс «ЗБД» Підприємливість та фін грамотн.	**1,5** 1+0,5 -	**1** 1 -
Громадянська та історична Вступ до історії України та громадян. освіти Інтегрований курс історії Історія України Всесвітня історія Громадянська освіта	**1** 1	**2,5** 1+1 0,5
Технологічна Технології	**2** 1+1	**1** 1
Інформатична Інформатика	**1,5** 1+0,5	**1,5** 1+0,5
Мистецька (обр. мистецтво - 1, музичне мистецтво - 1)	**2** 1+1	**2** 1+1
Фізична культура*	**3**	**3**
Години навч. навантаження для перерозподілу між осв. компон.	**7,5 / 5,5**	**9,5 / 6,5**
Загальнорічна кількість навч. год., що фінансуються з бюджету	26+3\ 1015	28+3\ 1085
Гранично допустиме тижневе навантаження здобувача освіти	28\980	31\1085
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюдж.	29	31

Складено відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти , затвердженою наказом МОН від 09.08.2024 року № 1120

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Спираючись на модельні навчальні програми, педагоги закладу розробляють навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою закладу.

Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти ІІ ступеня
(5-6 класи) Гімназії «Сузір`я-19»

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.), яку рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 24.07.2023 № 883)
2.	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А. Г. Номіровський Д.А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795. Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883) Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
3.	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Архипова В. П., Січкар С. І., Шило С. Б.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795. Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О.,

	Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883):
4.	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
5.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н В., Хомич О. Л.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України № 883 від 24.07.2023 р.
6.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева 1 л. (» Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України(наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)
7.	Модельна навчальна програма. «Технології. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю.,Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795). Модельна навчальна програма з предмету "Технології" для учнів 7-9 класів для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) розроблено відповідно до законів України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту", Концепції Нової української школи, на основі Державного стандарту базової середньої освіти.
8.	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелещенко Т. В., Щупак І. Я.) Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.) Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелещенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)
9.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зиморя І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795).

	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795),
10.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795. Модельна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, створена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5–9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.), (затвердженої наказом МОН від 09.08.2024 №1120) .
11.	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 Модельна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року No 1001)
12	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.) *«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»* (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795, (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143)
13	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
14	Модельна навчальна програма “Хімія. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)
15	Модельна навчальна програма “Фізика. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О. О.) для підручника авторів Бар’яхтар В.Г., Божинова Ф.Я., Довгий С.О., Кірюхін М.М., Кірюхіна О.О., за ред. Довгого С.О**.** (гриф надано наказом Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 №1001);
16	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено

на основі компетентнісного підходу

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;
- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання

природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;
- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброчесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;

- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У Гімназії в 2025/2026 навчальному році здобуття освіти організовується інституційною, сімейною формами та за індивідуальною . Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі (педагогічний патронаж та інклюзивна форма навчання, ектернат). Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі формуються класи та/або групи, зокрема, інклюзивні.

Організація освітнього процесу в 2025/2026 навчальному році здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання в залежності від безпекової ситуації з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. За потреби заклад організовує освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну чи домашню форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН «Про організацію 2024/2025 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах. Учням 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Оцінювання результатів навчання предметів / інтегрованих курсів вибіркового освітнього компонента здійснюється за рішенням педагогічної ради закладу .

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється згідно з вимогами до обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) для здобувачів освіти 5-9 класів та в оцінювальних судженнях для 1-4 класів. Оцінювання здійснюють за визначеними критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов’язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, І фактичними результатами навчання, яких досягають учні й учениці.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів й учениць, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Оцінювання здійснюють із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 09.08.2024 року №1093 « Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

Технології та підходи до оцінювання в різних класах закладу можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію освітньої програми .

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюють відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та створених на його основі МНП із застосуванням різних способів і засобів для визначення рівня досягнення результатів навчання для певної групи результатів або її складників, а також змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом).

Оцінювання результатів навчання здійснюють із застосуванням таких способів і засобів:

усного (опитування індивідуальне, групове тощо);

письмового (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальнІ роботи, диктанти й ін.);

практичного (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо);

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання, кілька змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу і передбачають оцінювання (за кількома групами результатів або їх складниками).

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Річне оцінювання здійснюють на підставі семестрового за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі чи учениці щороку.

Заклад освіти самостійно визначив процедури та види оцінювання та схвали відповідне рішення педрадою. **УХВАЛИЛИ:**

1. Під час оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-8 класів керуватися Рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (Наказ МОН України від 02.09.2024 №1093).
2. Згрупувати навчальний матеріал, запланований на І/ІІ семестр, за 3-4 темами відповідно до Груп результатів кожної освітньої галузі.
3. Під час вивчення певної теми завдання добирати в такий спосіб, щоб з'ясувати рівень сформованих знань, умінь і навичок учня/учениці за обраною вчителем Групою результатів.
4. У кінці вивчення кожної теми можна провести **підсумкове оцінювання за групами результатів,** завдання якого будуть містити контроль знань, умінь і навичок за обраною вчителем групами результатів навчання, визначених у Критеріях оцінювання.
5. Оцінку за семестр виставляти за Групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями.
6. Вивчення віршів напам'ять (українська література та зарубіжна література) вважати обов'язковим.
7. Вважати поточними оцінки за вивчення віршів напам'ять; виконання практичних та лабораторних.
8. Упродовж освітнього процесу здійснювати поточне оцінювання з метою підвищення мотивації навчання та враховувати їх до оцінювання за групами результатів як стимулюючий чинник.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатівучнями.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

При здійсненні семестрового оцінювання учнів(учениць) з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернулися на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, якіотримав/отримала учень/учениця впродовж семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчався/навчалась за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналу та щоденника за попереднім місцем навчання. За відсутності в учнів з числа тих, хто повернулися на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законо давством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів. Виставляються оцінки за кожну групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Механізм виведення загальної оцінки результатів навчання визначається закладом для кожного предмета/інтегрованого курсу з урахуванням, зокрема, кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення.

У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння. Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботиз текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних – видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи з урахуванням поточного оцінювання залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень.

Систему тематичного оцінювання, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню.

Облік результатів семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в електронном класному журналі в окремих колонках без дати.

Оцінювання учнів 5 класів зорієнтовано у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у першому семестрі 5 класу підсумкове оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватися за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий» – «П», «середній» – «С», «достатній» – «Д», «високий» – «В» та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі).

При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі , при виставленні річної оцінки орієнтуватись слід на оцінку за II семестр.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІІ СТУПЕНЯ
ДЛЯ 5-6-х КЛАСІВ
(АДАПТАЦІЙНИЙ ЦИКЛ)

ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми
для 5-8 класів закладів загальної середньої освіти ,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 09.08.2024 року № 1120

Освітня програма II ступеня
для 5-6-х класів ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
на 2025/2026 н.р.

1. Загальні положення

Освітня програма закладу для 5-6-х класів закладу розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти ,затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 та відповідно до ст.11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі - Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від ЗО серпня 2022 року № 972. Освітня програма містить обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання в освітній діяльності освітніх програм на адаптаційному циклі базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Освітня програма включає:

- навчальні плани;
- перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі,
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти (адаптаційний цикл) можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу , досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладу сформовано для класів з навчанням українською мовою .

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

4. Навчальні плани

Навчальні плани закладу містять:

- орієнтовний перелік навчальних предметів та Інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами / інтегрованими курсами;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (це різниця між сумарною мінімальною кількістю годин, визначеною Державним стандартом для відповідного року навчання, і гранично допустимим річним навчальним навантаженням).

Навчальне навантаження в навчальних планах орієнтоване на визначений базовим навчальним планом Державного стандарту діапазон мінімальної та максимальної кількості годин у межах кожної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти.

У навчальному плані визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, які можна:

-перерозподіляти між різними освітніми галузями, ураховуючи особливості організації освітнього процесу в закладі й індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти;

-використовувати для вибіркових освітніх компонентів (курсів за вибором (факультативних курсів), міжгалузевих інтегрованих курсів), проектної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

У Гімназії розроблено навчальний план на основі одного з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми (для закладів з українською мовою навчання).

Заклад визначив перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети та інтегровані курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства, що відображається в навчальному плані закладу.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та/або Інтегрованими курсами ухвалили педагогічна рада та затвердила освітню програму закладу .

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибіркових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог граничнодопустимого річного навчального навантаження учнів.

Річний навчальний план
для адаптаційного циклу II ступеня Гімназії «Сузір`я-19»
з української мовою навчання на 2025/2026 навчальний рік в умовах 5-денного робочого тижня

Освітні галузі	5-А	6-А
Мовно-літературна:	**11**	**11**
Українська мова	4	4
Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5
Зарубіжна література	1+0,5	1+0,5
Іноземна мова (англійська мова)	3,5	3,5
Математична: Математика Алгебра Геометрія	**5** 4+1	**5** 4+1
Природнича:	**2**	**4**
Пізнаємо природу\ Довкілля	1,5+0,5	1+1
Геграфія	-	1+1
Біологія	-	-
Фізика	-	-
Хімія	-	-
Соціальна і здоров'язбережув. Інтегрований курс «ЗБД» Підприємливість та фін грамотн.	**1,5** 1+0,5 -	**1** 1 -
Громадянська та історична Вступ до історії України та громадян. освіти Інтегрований курс історії Історія України Всесвітня історія Громадянська освіта	**1** 1	**2,5** 1+1 0,5
Технологічна Технології	**2** 1+1	**1** 1
Інформатична Інформатика	**1,5** 1+0,5	**1,5** 1+0,5
Мистецька (обр. мистецтво - 1, музичне мистецтво - 1)	**2** 1+1	**2** 1+1
Фізична культура*	**3**	**3**
Години навч. навантаження для перерозподілу між осв. компон.	**7,5 / 5,5**	**9,5 / 6,5**
Загальнорічна кількість навч. год., що фінансуються з бюджету	26+3\ 1015	28+3\ 1085
Гранично допустиме тижневе навантаження здобувача освіти	28\980	31\1085
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюдж.	29	31

Складено відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти , затвердженою наказом МОН від 09.08.2024 року № 1120

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Спираючись на модельні навчальні програми, педагоги закладу розробляють навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою закладу.

Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти ІІ ступеня
(5-6 класи) Гімназії «Сузір`я-19»

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.
2.	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Мерзляк А. Г. Номіровський Д.А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.
3.	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Архипова В. П., Січкар С. І., Шило С. Б.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.
4.	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
5.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.
6.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева 1 л. (» Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України(наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)

7.	Модельна навчальна програма. «Технології. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю.,Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).
8.	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795) Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелещенко Т. В., Щупак І. Я.)
9.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795). Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795),
10.	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795. Модельна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, створена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5–9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.), (затвердженої наказом МОН від 09.08.2024 №1120).
11.	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
12	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.) *«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»* (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795, (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143)
13	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено на основі компетентнісного підходу

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;
- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;
- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

<u>Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:</u>

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброчесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

<u>Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:</u>

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У Гімназії в 2025/2026 навчальному році здобуття освіти організовується інституційною, сімейною формами та за індивідуальною . Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі (педагогічний патронаж та інклюзивна форма навчання, ектернат). Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі формуються класи та/або групи, зокрема, інклюзивні.

Організація освітнього процесу в 2025/2026 навчальному році здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання в залежності від безпекової ситуації з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. За потреби заклад організовує освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну чи домашню форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН «Про організацію 2025/2026 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1-1,5 години у 3 – 5 класах.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Оцінювання результатів навчання предметів / інтегрованих курсів вибіркового освітнього компонента здійснюється за рішенням педагогічної ради закладу .

Оцінювання результатів учнівства здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Оцінювання учнів 5 класів зорієнтовано у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти (адаптаційний цикл), у першому семестрі 5 класу підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначаються словами або відповідними літерами: «початковий» – «П», «середній» – «С», «достатній» – «Д», «високий» – «В» та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі).

При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в І семестрі до оцінювання за бальною шкалою в ІІ семестрі , при виставленні річної оцінки орієнтуватись слід на оцінку за ІІ семестр.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІІ СТУПЕНЯ
ДЛЯ 7-8-х КЛАСІВ
(ЦИКЛ БАЗОВОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ)

ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти ,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 09.08.2024 року № 1120

Освітня програма II ступеня
для 7-8-х класів ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
на 2025/2026 н.р.

1. Загальні положення

Освітня програма закладу для 7-8-х класів закладу розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти ,затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 та відповідно до ст.11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі - Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від ЗО серпня 2022 року № 972. Освітня програма містить обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання в освітній діяльності освітніх програм циклу базового предметного навчання базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження циклу базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Освітня програма включає:

- навчальні плани;
- перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі,
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою циклу базового предметного навчання базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу , досягли результатів навчання на адаптаційному циклі , визначеними у Державному стандарті базової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів, учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

3. Загальний обсяг навчального навантаження циклу базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів й учениць 7-8 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладу сформовано для класів з навчанням українською мовою .

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту).

4. Навчальні плани

Навчальні плани закладу містять:

- орієнтовний перелік навчальних предметів та Інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами / інтегрованими курсами;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (це різниця між сумарною мінімальною кількістю годин, визначеною Державним стандартом для відповідного року навчання, і гранично допустимим річним навчальним навантаженням).

Навчальне навантаження в навчальних планах орієнтоване на визначений базовим навчальним планом Державного стандарту діапазон мінімальної та максимальної кількості годин у межах кожної освітньої галузі на предметному циклі навчання базової середньої освіти.

У навчальному плані визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, які можна:

-перерозподіляти між різними освітніми галузями, ураховуючи особливості організації освітнього процесу в закладі й індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти;

-використовувати для вибіркових освітніх компонентів (курсів за вибором (факультативних курсів), міжгалузевих інтегрованих курсів), проектної діяльності, проведення індивідуальних консультацій і групових занять.

У Гімназії розроблено річний навчальний план на основі одного з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми (для закладів з українською мовою навчання).

Заклад визначив перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також навчальні предмети та інтегровані курси вибіркового освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнівства, що відображається в навчальному плані закладу.

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та/або Інтегрованими курсами ухвалили педагогічна рада та затвердила освітню програму закладу .

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибіркових освітніх компонентів, не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Річний навчальний план
для циклу базового предметного навчання II ступеня Гімназії «Сузір`я-19»
з української мовою навчання на 2025/2026 навчальний рік в умовах 5-денного робочого тижня

Освітні галузі	7-А	7-В	8-А	8-В
Мовно-літературна:	**10**	**10**	**9,5**	**9,5**
Українська мова	3	3	3	3
Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1+1	1+1
Зарубіжна література	1+0,5	1+0,5	1+0,5	1+0,5
Іноземна мова (англійська мова)	3,5	3,5	3	3
Математична: Математика Алгебра Геометрія	**5** 2+0,5 2+0,5	**5** 2+0,5 2+0,5	**5** 2+0,5 2+0,5	**5** 2+0,5 2+0,5
Природнича:	**8**	**8**	**8,5**	**8,5**
Пізнаємо природу\ Довкілля	-	-	-	-
Геграфія	2	2	2	2
Біологія	2,5	2,5	2+0,5	2+0,5
Фізика	2	2	2	2
Хімія	1+0,5	1+0,5	2	2
Соціальна і здоров'язбережув. Інтегрований курс «ЗБД» Підприємливість та фін грамотн.	**1** 1 -	**1** 1 -	**1,5** 0,5+0,5 0,5	**1,5** 0,5+0,5 0,5
Громадянська та історична Вступ до історії України та громадян. освіти Інтегрований курс історії Історія України Всесвітня історія Громадянська освіта	**2,5** 0,5+0,5 0,5+0,5 0,5	**2,5** 0,5+0,5 0,5+0,5 0,5	**3** 1+0,5 0,5+0,5 0,5	**3** 1+05 0,5+0,5 0,5
Технологічна Технології	**1** 1	**1** 1	**1** **1**	**1** **1**
Інформатична Інформатика	**2** 1+1	**2** 1+1	**2** 1,5+0,5	**2** 1,5+0,5
Мистецька (обр. мистецтво - 1, музичне мистецтво - 1)	**2** 1+1	**2** 1+1	**1** 1	**1** 1
Фізична культура*	**3**	**3**	**3**	**3**
Години навч. навантаження для перерозподілу між осв. компон.	**6,5/ 6**	**6,5 \ 6**	**6,5/5**	**6,5/5**
Загальнорічна кількість навч. год., що фінансуються з бюджету	31+3/ 1190	31+3/ 1190	30+3/ 1260	30+3/ 1260
Гранично допустиме тижневе навантаження здобувача освіти	32/1120	32/1120	33/1155	33/1155
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюдж.	34,5	34,5	34,5	34,5

Складено відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти , затвердженою наказом МОН від 09.08.2024 року № 1120

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Спираючись на модельні навчальні програми, педагоги закладу розробляють навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою закладу.

Перелік навчальних програм
для здобувачів освіти ІІ ступеня
(7 - 8 класи) Гімназії «Сузір`я-19»

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
2.	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883) Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О. С.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883)
3.	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883):
4.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185.
5.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н В., Хомич О. Л.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України № 883 від 24.07.2023 р.
6.	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева 1 л. (» Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України(наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)

7.	Модельна навчальна програма з предмету "Технології" для учнів 7-9 класів для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.) розроблено відповідно до законів України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту", Концепції Нової української школи, на основі Державного стандарту базової середньої освіти.
8.	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.) Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелещенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)
9.	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795). Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795),
10.	Модельна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, створена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5–9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.), (затвердженої наказом МОН від 09.08.2024 №1120).
11.	Модельна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року No 1001)
12	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.) *«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»* (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795, (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143)
13	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 № 1090)
14	Модельна навчальна програма “Хімія. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.2023 № 1575)
15	Модельна навчальна програма “Фізика. 7-9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О. О.) для підручника авторів Бар’яхтар В.Г., Божинова Ф.Я., Довгий С.О., Кірюхін М.М., Кірюхіна О.О., за ред. Довгого С.О. (гриф надано наказом Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 №1001);

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначено

на основі компетентнісного підходу

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;
- здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає вміння:

- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії;
- здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;
- відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою;
- відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

3) математична компетентність, що передбачає здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;

5) інноваційність, що передбачає здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання

природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;

8) навчання впродовж життя, що передбачає здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають:

- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію;
- виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності;

10) культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва;

11) підприємливість і фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Основою формування ключових компетентностей є особистісні якості, особистий, соціальний, культурний і навчальний досвід учнів; їх потреби та інтереси, які мотивують до навчання; знання, уміння та ставлення, що формуються в освітньому, соціокультурному та інформаційному середовищі, у різних життєвих ситуаціях.

<u>Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:</u>

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні

висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброчесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

6. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У Гімназії в 2025/2026 навчальному році здобуття освіти організовується інституційною, сімейною формами та за індивідуальною . Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі (педагогічний патронаж та інклюзивна форма навчання, ектернат). Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в закладі формуються класи та/або групи, зокрема, інклюзивні.

Організація освітнього процесу в 2025/2026 навчальному році здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання в залежності від безпекової ситуації з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. За потреби заклад організовує освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну чи домашню форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН «Про організацію 2025/2026 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1,5 години у 6 – 9 класах.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Оцінювання результатів навчання предметів / інтегрованих курсів вибіркового освітнього компонента здійснюється за рішенням педагогічної ради закладу .

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) для здобувачів освіти 5-9 класів. Оцінювання здійснюють за визначеними критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, І фактичними результатами навчання, яких досягають учні й учениці.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів й учениць, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюють відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв, у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі.

Оцінювання здійснюють із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 09.08.2024 року №1093 « Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

Технології та підходи до оцінювання в різних класах закладу можуть мати відмінності, що спрямовані на реалізацію освітньої програми .

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюють відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та створених на його основі МНП із застосуванням різних способів і засобів для визначення рівня досягнення результатів навчання для певної групи результатів або її складників, а також змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом).

Оцінювання результатів навчання здійснюють із застосуванням таких способів і засобів:

усного (опитування індивідуальне, групове тощо);

письмового (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальнІ роботи, диктанти й ін.);

практичного (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо);

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання, кілька змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу і передбачають оцінювання (за кількома групами результатів або їх складниками).

Семестрове оцінювання здійснюють за групами результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Річне оцінювання здійснюють на підставі семестрового за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі чи учениці щороку.

Заклад освіти самостійно визначив процедури та види оцінювання та схвали відповідне рішення педрадою:

- Під час оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-8 класів керуватися Рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (Наказ МОН України від 02.09.2024 №1093).
- Згрупувати навчальний матеріал, запланований на І/ІІ семестр, за 3-4 темами відповідно до Груп результатів кожної освітньої галузі.
- Під час вивчення певної теми завдання добирати в такий спосіб, щоб з'ясувати рівень сформованих знань, умінь і навичок учня/учениці за обраною вчителем Групою результатів.
- У кінці вивчення кожної теми можна провести **підсумкове оцінювання за групами результатів,** завдання якого будуть містити контроль знань, умінь і навичок за обраною вчителем групами результатів навчання, визначених у Критеріях оцінювання.
- Оцінку за семестр виставляти за Групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями.
- Вивчення віршів напам'ять (українська література та зарубіжна література) вважати обов'язковим.
- Вважати поточними оцінки за вивчення віршів напам'ять; виконання практичних та лабораторних.
- Упродовж освітнього процесу здійснювати поточне оцінювання з метою підвищення мотивації навчання та враховувати їх до оцінювання за групами результатів як стимулюючий чинник.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатівучнями.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам). При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

При здійсненні семестрового оцінювання учнів(учениць) з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернулися на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, якіотримав/отримала учень/учениця впродовж семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчався/навчалась за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналу та щоденника за попереднім місцем навчання. За відсутності в учнів з числа тих, хто повернулися на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законо давством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів. Виставляються оцінки за кожну групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Механізм виведення загальної оцінки результатів навчання визначається закладом для кожного предмета/інтегрованого курсу з урахуванням, зокрема, кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення.

У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж начального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння. Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботиз текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних – видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне), підсумкове, семестрове, річне.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання.

Підсумкове оцінювання може здійснюватися на основі проведеної діагностичної (контрольної) роботи за групами результатів з урахуванням поточного оцінювання залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення підсумкової оцінки результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів підсумкового оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень.

Систему оцінювання, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню.

Облік результатів семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в електронном класному журналі в окремих колонках без дати.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІІ СТУПЕНЯ (ДЛЯ 9-х КЛАСІВ)

ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України
від 20.04.2018 № 405

Загальні положення Освітньої програми ІІ ступеня (9-ті класи)
ГІМНАЗІЇ «СУЗІР`Я-19»

Освітня програма закладу загальної середньої освіти ІІ ступеня (базова середня освіта, 8-9 класи) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Мета базової загальної середньої освіти: розвиток освіченої особистості, яка поєднує в собі творчий потенціал до навчання, ініціативність до саморозвитку та самонавчання в умовах глобальних змін та викликів, здатності ідентифікувати себе як важливу й відповідальну складову українського суспільства, яка готова змінювати й відстоювати національні цінності українського народу.

Провідним чинником розвитку такої особистості є формування в учнів умінь застосовувати знання в реальних життєвих умовах, під час розв'язку практичних завдань та здатності визначати й обґрунтовувати власну життєву позицію.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є запровадження компетентнісного підходу в навчальний процес загальноосвітньої школи, на основі ключових компетентностей як результату навчання.

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці ; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу ІІ ступеня (далі –навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру ІІ рівня освіти (9 класи), встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план базової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:
підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем

самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної,так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту, навчальний план закладу на 2025/2026 навчальний рік містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типової освітньої програми.

Години варіативної складової передбачаються на збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової:

у 9-А – математики – 2 год.;
у 9-Б – англійської мови; - 1 год;
у 9-А та 9-Б – української мови – по 1 год.
та упровадження факультативу:
у 9-Б класі – Історичне краєзнавство- 2 год на тиждень.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази гімназії, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

РІЧНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Гімназії «Сузір`я-19»
ІІ ступеня для класів з
з українською мовою навчання на 2025/ 2026 навчальний рік
в умовах 5-денного робочого тижня

Назва предметів	**9-А**	**9-Б**
Інваріантна складова	Укр.мова навч.	Укр.мова навч.
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Іноземна мова (англійська)	3	3
Зарубіжна література	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Правознавство	1	1
Мистецтво	1	1
Алгебра	2	2
Геометрія	2	2
Біологія,людина і природа	2	2
Хімія	2	2
Географія	1,5	1,5
Фізика	3	3
Трудове навчання	1	1
Інформатика	2	2
Основи здоров'я	1	1
Фізична культура	3	3
Разом	30+3	30+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи. Математика (спецкурс) Англійська мова (факультатив) Історичне краєзнавство Українська мова	 2 - - 1	 - 1 2 1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня.	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи).	36	37

Складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня , затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 8).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програма.
У Гімназії в освітньому процесі використовуються навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698)

Перелік навчальних програм для здобувачів освіти ІІ ступеня (9-ті класи) Гімназії «Сузір`я-19»

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська література. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, 2022р.(наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698). Українська література. 5 – 9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти. − К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804). Українська мова. 5 – 9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання. − К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови. 8-9 класи / Програму підготували С.О. Караман, О.В. Караман, М.Я.Плющ, В.І. Тихоша; за редакцією С.О. Карамана. Програму з української мови для учнів 8-9 класів з поглибленим вивченням української мови укладено відповідно до вимог Закону України ―Про загальну середню освіту‖, Державного стандарту базової і повної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1392)
2.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , 5-9 класи, затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804
3.	Навчальна програма з біології, 6-9 класи, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
4.	Основи правознавства. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
5.	Навчальна програма з географії для учнів 6-9 класів за новим державним стандартом МОН України для загальноосвітніх навчальних закладів : Географія. 6-9 класи. 2017. (оновлена та затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804). Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)

6.	Зарубіжна література 6-9 класи, Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698).
7.	Інформатика 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів., затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804
8.	Історія України. Всесвітня історія. 6 – 11 класи. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
9.	Фізика 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804
10.	Навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, створена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5–9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В.), (затвердженої наказом МОН від 09.08.2024 №1120)
11.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , 6-9 класи . Затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
12.	Хімія 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804
13	Технології 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом МОН від 07.06.2017 № 804
14.	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)
15.	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185.
16.	Факультатив «Історичне краєзнавство».Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Лист від 02.04.2012 №1/1-42193 Авторський колектив: Савченко Н.В., Бондарчук Д.О., Бондарчук О.С., Колодько Н.І., Ме льник В.В., Наровлянський О.Д., Наровлянська М.Д., Омельченко Д.Г., Петрова Н.М., Скриль І.А., Тяпкіна В.К. Науковий керівник: Биковська О.В., доктор педагогічних наук, професор Програма факультативу «Історичне краєзнавство»//Історія України, липень – 2013

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різнихпрактичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має

акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних груп одного класу: частина учнів класу навчаються очно, інша – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Заклад може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу І Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму. За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних

приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1,5 години у 8 – 9 класах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях,діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулюватидумку, аргументувати, доводити правильність
		тверджень; уникнення невнормованих іншомовнихзапозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічнихформулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулюваннявластивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем іситуацій, визначених чинною навчальною програмою;розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потребиневербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з

		іншими усно, письмово та за допомогою засобівелектронного спілкування. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи йогояк засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідковалітература, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичнімоделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозуватив контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалудержави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач,і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучаснихінформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, якіілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних длярозв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації таджерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективногорозв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати тапланувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати,коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судженняабо визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя;прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньоїтраєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди –це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чутиінших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати

		аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділятита виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчийвибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціальногопоходження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів,схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага докультурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людськукультуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видахмистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних;ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка тапозиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способужиття

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека»,
«Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласовіта загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
предмети за вибором;роботу в проектах;
позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, ай по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 8 – 9 класів)

Оцінювання учнів 9 – х класів у 2025/2026 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставлення річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрові оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу..

У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з керівником закладу.